

[Edvard Sørensen.]

ansvaret dør er efter min opfattelse lige så stort for Danmark som for de større lande, vi slutter os sammen med.

Jeg vil her også gerne sige i anledning af de udtalelser, det ærede medlem hr. Erik Appel fremsatte, at den broderskabets ånd og broderskabsfølelse, der har været omtalt, kan formentlig være lige stærk, enten det drejer sig om to lande eller en større kreds, hvis de, der slutter sig sammen, er enige om, at friheden er hellig, og at vi står sammen til værn derom.

Nej, vi har med den stilling, vi har taget gennem de 14—15 måneder, forhandlingerne stod på, taget konsekvenserne af erfaringerne fra sidste krig, og det er stadig og fortsat det standpunkt, vi står på.

Ole Bjørn Kraft: I modsætning til den højtærede udenrigsminister er jeg ikke i stand til at bringe blomster til det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen, og jeg vil gerne sige til den højtærede udenrigsminister, at jeg synes, han driver sin høflighed for vidt, når han finder anledning til at fremsætte rosende udtalelser om en tale, hvis eneste hensigt var at undergrave de argumenter, på hvilke den højtærede minister bygger sin politik. Man kan også være for venlig. Den, der vil være ven med alle, risikerer som bekendt til sidst ikke at være ven med nogen.

Når jeg ikke kan bringe blomster til det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen, skyldes det først og fremmest, at jeg synes, det ærede medlem har svigtet en pligt, som ordføreren for et parti i en sag som denne må have, nemlig den, ikke blot at kritisere, hvad andre agter at foretage, men også at give en virkelig redegørelse for konsekvensen af den politik, han selv vil følge. Det gjorde det ærede medlem imidlertid ikke. Det ærede medlem gav intet svar på en række af de spørgsmål, som man fra alle sider i vort land er berettiget til at stille til dem, der vil anbefale den isolerede neutralitets politik: Hvorledes vil Danmarks stilling være ved en krigs udbrud, i det øjeblik vi ikke har haft mulighed for at skabe os noget værn — og det ærede medlem ønsker jo endogså ikke at skabe noget værn — og vi er udsat for et angreb? Eller for at tage en anden side: Tror det ærede medlem, at det vil være muligt — det spørgsmål er ikke blevet besvaret — at få en våbenløs neutralitet anerkendt, når det land, der har neutralitetspolitik, på alle andre områder, i ideologisk henseende, med hensyn til økonomisk, socialt og poli-

tisk samarbejde står sammen med dem, som er på den anden side, er angriberens modpart? Tror det ærede medlem virkelig, at vort land i en sådan situation vil have nogen mulighed for at undgå en okkupation, en besættelse? Jeg tror, det er nødvendigt at få svar på disse spørgsmål, hvis man skal have nogen mulighed for at bøje sig for rimeligheden og ærligheden i de standpunkter, der bliver forfægtet.

Og med hensyn til selve spørgsmålet om neutralitet må jeg have lov til at citere for det ærede medlem, hvad et russisk blad, „Isvestia“, skrev den 11. marts 1940; det har jo ikke ringe interesse at vide, hvorledes man fra russisk side — og dette blad giver udtryk for russiske synspunkter — ser på spørgsmålet om muligheden af neutralitet i tilfælde af en krig. Det russiske blad skriver herom, at den absolutte neutralitet er en illusion, hvis den ikke støttes af virkelig magt. Og så tilføjer bladet:

„Små stater har ikke en sådan magt“. Hvad siger denne udtalelse fra russisk side? Den siger rent ud, at man ikke kan stole på en neutralitet, der ikke er beskyttet af et tilstrækkeligt stærkt forsvar, den vil vise sig at være en illusion. Det vil sige, at man må regne med, at den anden part vil benytte sig af den pågældende stats magtesløshed; man vil ikke respektere neutraliteten, fordi man ikke vil løbe nogen risiko for, at en anden skal komme først. Og når vi nu står overfor det valg, vi står overfor, og som drejer sig om Danmarks sikkerhedsproblem, kan det ikke nytte at undlade at besvare et sådant spørgsmål. Tør det ærede medlem og hans parti virkelig anbefale den danske regering og den danske rigsdag at lade vor skæbne i den situation, som opstår ved en ny storkrigs udbrud, alene være afhængig af rene tilfældigheder? Tør det ærede medlem udsætte vort land for en hastig og ny besættelse uden at have ringeste mulighed for at afværge den? Vi er kommet igennem en besættelse, jeg tror, ingen af os ønsker den tid tilbage, men vi har ikke nogen garanti for, at en ny besættelse bliver af samme karakter; det lykkedes os at overleve den. Der er folk, som har været besat, og som ikke har overlevet en sådan besættelse. Derfor tror jeg, at det, vort folk i første række må tage stilling til, er det spørgsmål, om man vil gøre, hvad der er os muligt, hvad der er indenfor menneskelig evnes mulighed, for dog at tilvejebringe en chance for, at vi kan undgå en ny besættelse.

Vi kan ikke skabe nogen absolut garanti,